

Accreditatierapport en -besluit met een negatieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Arts in de taalkunde (master) van de Katholieke Universiteit Leuven

datum 1 Inleiding

21 juni 2011

onderwerp

Accreditatierapport en -besluit
Master of Arts in de taalkunde
(#4881)

Bij brief van 14 februari 2011 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Universiteit Leuven te Leuven een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Arts in de taalkunde (master). Deze aanvraag is ontvangen op 15 februari 2011 en ontvankelijk verklaard op 28 februari 2011.

De accreditatieaanvraag steunt op een visitatierapport als resultaat van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR). De Katholieke Universiteit Leuven is het met bepaalde oordelen van de visitatiecommissie oneens. De bedenkingen en kanttekeningen van de opleiding werden opgenomen als bijlage van het visitatierapport.

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- prof. O. Lie, hoogleraar middeleeuwse cultuur, Universiteit Utrecht;

Leden:

- prof. J. - M. Dewaele, hoogleraar Franse en toegepaste taalkunde, University of London;
- prof. F. Kuiken, bijzonder hoogleraar Nederlands als tweede taal, Universiteit van Amsterdam;
- em. prof. A. van Essen, emeritus hoogleraar toegepaste taalkunde en alfadidactiek, Rijksuniversiteit Groningen;
- dhr. J. Perquy, Ere-administrateur-generaal van de Vlaamse Onderwijsraad, (*onderwijsdeskundige*).

Secretaris:

- dhr. P.J. Van de Velde, projectbegeleider VLIR.

De visitatie heeft plaatsgevonden van 9 tot en met 11 december 2009. Het visitatierapport dateert van 21 december 2010.

Inlichtingen

Sigrid Pauwels
+31 (0)70 312 23 80
s.pauwels@nva

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nva

pagina 2 van 10 **2 Formele overwegingen**

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLIR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3 Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen opleiding

De commissie stelde vast dat de eindkwalificaties van de opleiding beantwoorden aan de decretale competenties op het niveau van de master. De klemtoon ligt op verdieping van taalkundige kennis en competenties. De commissie waardeert ook de studentgerichte formulering. Zij wijst evenwel op het ontbreken van een ethische en maatschappelijke component.

De commissie stelde vast dat de domeinspecificiteit van de eindkwalificaties wordt gewaarborgd. De eindkwalificaties werden getoetst aan de eisen van buitenlandse vakgenoten. Zij sluiten aan bij recente wetenschappelijke ontwikkelingen in het vakgebied. De commissie raadt evenwel aan om de profilering aan te scherpen. Verder is er ruimte voor verbetering van de afstemming van de eindkwalificaties op het beroepenveld. De commissie adviseert om de meerwaarde van het profiel op de arbeidsmarkt te expliciteren.

Programma

De commissie stelde vast dat het programma voldoende academisch en professioneel gericht is. Onderwijs en onderzoek zijn geïntegreerd. Het programma waarborgt kennisontwikkeling en aansluiting bij recente ontwikkelingen in het wetenschapsgebied. De onderzoeksattitude krijgt voldoende aandacht. Verder is er ruimte voor meer aansluiting bij het beroepenveld. Studenten missen linken met de beroepspraktijk. De commissie adviseert om de meerwaarde van een stage te onderzoeken.

De commissie stelde vast dat de eindkwalificaties adequaat en evenwichtig werden geconcretiseerd. Zij onderzocht de verschillende "modules". De commissie waardeert onder meer de keuzeruimte in het programma. Zij adviseert bovendien om deze keuzeruimte uit te breiden om zo de studenten de nodige ruimte te bieden om hun taalspecifieke taalkundige kennis te verdiepen voor de beide talen die zij in de bachelor hebben gevolgd. De commissie plaatst ook enkele kritische kanttekeningen, zoals aandacht voor een betere afstemming van de specialisatiemodules op het profiel van de opleiding. Verder raadt de commissie aan om een gemeenschappelijk opleidingsonderdeel in te voeren gericht op verdieping van methodologische vaardigheden. Ten slotte wijst de commissie op een aantal praktische belemmeringen rond studentenmobiliteit.

pagina 3 van 10 De commissie stelde vast dat de structuur van het programma de inhoudelijke samenhang onvoldoende waarborgt. De commissie leidt dit af uit een grondige analyse van het programma. Aansluitend onderzocht zij onder meer de studentenbevragingen. Hieruit komt de globale cohesie van het programma eveneens naar voor als verbeterpunt. De commissie stelt vast dat de opbouw van het programma niet coherent is. De opbouw is ondergeschikt aan de specifieke onderzoeksexpertise van de betrokken docenten. Hierdoor ontstaat eenzijdigheid en een reëel risico op hiaten. De commissie stelde bijvoorbeeld vast dat een relevant aspect zoals tweedetaalverwerving onvoldoende aandacht krijgt. Zij wijst op het belang van een systematische opbouw, steunend op de essentiële aspecten van de taalkunde. De commissie beveelt aan om bijvoorbeeld een opbouw vanuit methodologische invalshoeken te overwegen.

De commissie stelde vast dat de studielast van het programma beantwoordt aan de begrote studietijd en de decretale voorwaarden. Zij baseert zich onder meer op informatie uit studentenbevragingen. De commissie wijst evenwel op een sterke variatie in de studielast per opleidingsonderdeel. Zij raadt aan om dit beter te bewaken. Verder is het programma studeerbaar. Er zijn geen ernstige studiebelemmerende factoren.

De commissie stelde vast dat de opleiding de decretale toelatingsvoorwaarden correct toepast. De opleiding voert ook een adequaat toelatingsbeleid. De masteropleiding sluit voldoende aan bij de kwalificaties van de instroom. Studenten met een diploma Bachelor in de taal- en letterkunde kunnen rechtstreeks instromen. Studenten met een diploma Bachelor in de toegepaste taalkunde of Bachelor in de wijsbegeerte met minor taal- en letterkunde volgen een voorbereidingsprogramma. Andere mogelijkheden zijn een verkort bachelorprogramma, geïndividualiseerde trajecten en een EVC/EVK procedure.

De opleiding bedraagt 60 studiepunten en beantwoordt aan de decretale eisen inzake studieomvang.

De commissie stelde vast dat het didactische concept "begeleide zelfstudie" voldoende aansluit bij de doelstellingen van de opleiding. De commissie wijst evenwel op de nood aan een eenduidige visie op de concrete invulling van dit concept. De opleiding geeft verder de voorkeur aan interactieve werkvormen. Voorbeelden zijn groepsdiscussies, werkcolleges, korte onderzoeken en mondelinge rapportage. Deze keuze sluit goed aan bij de eindkwalificaties.

De commissie stelde vast dat de beoordeling en toetsing adequaat en evenwichtig wordt afgestemd op de leerdoelen. Er worden gevarieerde toetsvormen gebruikt, zoals traditionele examens, *takehome* examen en groepsopdrachten. De beoordelingscriteria zijn helder. De commissie onderzocht ook de examenvragen en stelde vast dat het niveau degelijk is. De commissie raadt verder aan om meer aandacht te schenken aan tijdige en degelijke feedback over de werkstukken van de studenten. De commissie onderzocht ook de leermiddelen. Ze stelde een behoorlijk niveau vast.

De studieomvang van de masterproef (18 studiepunten) beantwoordt aan de decretale vereisten. De masterproef bestaat uit een schriftelijk werkstuk. Ze steunt op een onderzoeksvraag. Studenten bewijzen onder meer zelfstandig probleemoplossend vermogen op academisch niveau. De commissie heeft recente masterproeven bestudeerd. Zij stelde vast dat het niveau overwegend goed is. Een aantal masterproeven lag bovendien aan de basis van een wetenschappelijke publicatie. De begeleiding en beoordeling verlopen vlot. De commissie adviseert verder om een mondelinge verdediging te overwegen.

pagina 4 van 10 De commissie beoordeelt het onderwerp Programma positief, ondanks de score onvoldoende voor het facet "Samenhang". Bij de weging van de facetten hield de commissie rekening met verschillende positieve aspecten, zoals de adequate aansluiting bij de vooropleiding van de instroom, het degelijke niveau van het programma, de onderzoeksgerichtheid, de kwaliteit van leermiddelen en toetsing en de kwaliteit van de masterproef. De commissie komt tot de slotsom dat het programma als geheel de nodige kwaliteitsgaranties biedt, ondanks de kritische kanttekeningen en het gebrek aan coherentie en inhoudelijke samenhang.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score voldoende voor het onderwerp Programma en voor de scores voor alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp Programma als voldoende.

Inzet personeel

De commissie stelde vast dat het personeel van de opleiding van academisch niveau is. Zij onderzocht de onderzoeksoutput. De docenten hebben een sterk onderzoeksprofiel en sluiten actief aan bij een (internationaal) wetenschappelijk netwerk. De onderzoekszwaartepunten sluiten aan bij de specialisaties van het programma. De inbreng van lesgevers uit het beroepenveld is evenwel miniem. De commissie raadt aan om gastsprekers te engageren uit de bredere beroepspraktijk.

De commissie stelde vast dat de opleiding over voldoende personeel beschikt. Zij telt 17 personeelsleden: 15 ZAP en 2 BAP. In verhouding tot de beperkte instroom - een tiental studenten per jaar - geldt dit als een behoorlijke omkadering.

De commissie stelde vast dat het personeel voldoende gekwalificeerd is. Zij waardeert de vakinhoudelijke en didactische deskundigheid. Verder is het personeel betrokken en gemotiveerd. Het personeelsbeleid is adequaat en evenwichtig georiënteerd op onderwijs en onderzoek. Onderwijskundige professionalisering krijgt voldoende aandacht.

Voorzieningen

De commissie stelde vast dat de opleiding beschikt over voldoende geschikte huisvesting en materiële voorzieningen. De voorzieningen bieden voldoende onderwijscomfort. De taallabo's van het Instituut voor Levende Talen staan ter beschikking van de opleiding. De bibliotheekvoorzieningen zijn van goede kwaliteit. De commissie waardeert de collectie en hoe nieuwe aanwinsten worden gesignaleerd.

De commissie stelde vast dat studenten degelijk worden geïnformeerd en begeleid. De opleiding communiceert actief met potentiële studenten, bijvoorbeeld via webpagina's. De begeleiding op het niveau van de opleiding is adequaat. Ze wordt hoofdzakelijk informeel verzorgd door de docenten. Studenten met een andere vooropleiding geven de voorkeur aan meer structurele begeleidingsvormen, bijvoorbeeld via de facultaire studietrajectbegeleiders.

Interne kwaliteitszorg

De commissie stelde vast dat de opleiding onvoldoende periodiek wordt geëvalueerd aan de hand van toetsbare streefdoelen. Zij onderzocht de structuren die een concrete invulling moeten geven aan de interne kwaliteitszorg. Een effectieve, opleidingseigen structuur ontbreekt. Hierdoor bestaat onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor de opleiding. De commissie wees bijvoorbeeld op een probleem i.v.m. het zelfevaluatierapport. Zij stelde vast dat niemand zich hiervoor specifiek verantwoordelijk voelde. Bijgevolg ontbrak een analyse in functie van de eigen opleidingsdoelstellingen. De commissie wijst op het belang van duidelijke afspraken over wie verantwoordelijk is voor de opleiding. De commissie onderzocht ook het evaluatiesysteem. De opleidingsonderdelen worden tweejaarlijks geëvalueerd via de facultaire kwaliteitszorg. De commissie stelde vast dat deze frequentie onvoldoende garanties biedt.

pagina 5 van 10 Zij wijst op het belang van systematische feedback voor docenten. Verder mist de commissie garanties dat de evaluaties van het programma als geheel structureel worden ingebed en op regelmatige basis zullen worden herhaald. Zij wijst op de noodzaak om regelmatige programma-evaluaties af te nemen.

De commissie stelde vast dat de opleiding een verbeterbeleid voert. De focus hiervan was de voorbije jaren sterk gericht op de mogelijke invoering van de tweejarige master. De verbeteracties zijn effectief, maar gebeuren hoofdzakelijk op ad hoc basis en op initiatief van individuele docenten.

De commissie stelde vast dat de opleiding relevante stakeholders onvoldoende betreft bij de interne kwaliteitszorg. Zij onderzocht de formele structuren voor medewerkers. Deze structuren zijn niet opleidingseigen. Via deze gedeelde structuren worden docenten en assistenten onvoldoende betrokken bij het overleg over de opleiding. Studenten geven enkel systematisch hun mening via tweejaarlijkse bevestigingen op het niveau van de opleidingsonderdelen. Zij geven bovendien aan dat er geen communicatie is over de kandidatuur van studentenvertegenwoordiger. Zij weten niet waar ze terecht kunnen bij fundamentele problemen. De mening van de alumni wordt uitsluitend verankerd via een universiteitsbrede bevestiging. De commissie waardeert dan ook het voornemen van de opleiding om alumni en beroepenveld jaarlijks samen te brengen rond een specifiek thema.

De commissie beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg negatief, op basis van de scores onvoldoende voor de facetten "Evaluatie resultaten" en "Betrokkenheid". Bij de weging van de facetten gaven tekorten zoals de onduidelijke verantwoordelijkheid voor de opleiding en het gebrek aan systematische en structurele feedback vanuit diverse geleidingen de doorslag. De commissie komt tot de slotsom dat er onvoldoende kwaliteitswaarborgen aanwezig zijn voor interne kwaliteitszorg.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de visitatiecommissie voor de score onvoldoende voor het onderwerp Interne kwaliteitszorg en voor de scores voor alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt het onderwerp Interne kwaliteitszorg derhalve als onvoldoende.

Resultaten

De commissie stelde vast dat de competenties van de afgestudeerden aansluiten bij de vooropgestelde eindkwalificaties. Zij onderzocht studiemateriaal, examenvragen en masterproeven. De kwaliteit van de afgestudeerden is behoorlijk. De commissie raadt evenwel aan om in de toekomst te onderzoeken waar afgestudeerden worden tewerkgesteld. Verder is de participatiegraad aan internationale uitwisselingen laag. De commissie adviseert om meer ruimte in het programma en administratieve ondersteuning te voorzien.

De commissie stelde vast dat het rendement van de opleiding behoorlijk is. Zij onderzocht de slaagcijfers van het academiejaar 2007-2008. De negen voltijdse en twee deeltijdse studenten behaalden alle opgenomen studiepunten.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

pagina 6 van 10 **4 Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	Voldoende
		1.2 domeinspecifieke eisen	Voldoende
2 Programma	voldoende	2.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	Voldoende
		2.3 samenhang programma	Onvoldoende
		2.4 studielast	Voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	Voldoende
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	Voldoende
		2.8 beoordeling en toetsing	Voldoende
		2.9 masterproef	Voldoende
3 Inzet van personeel	voldoende	3.1 eisen gerichtheid	Goed
		3.2 kwantiteit	Goed
		3.3 kwaliteit	Goed
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	Goed
		4.2 studiebegeleiding	Voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	onvoldoende	5.1 evaluatie resultaten	Onvoldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	Voldoende
		5.3 betrokkenheid	Onvoldoende
6 Resultaten	voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	Voldoende
		6.2 onderwijsrendement	Goed

Eindoordeel visitatiecommissie: negatief

pagina 7 van 10 **5 Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	voldoende
2 Programma	voldoende
3 Inzet personeel	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	onvoldoende
6 Resultaten	voldoende

Eindoordeel NVAO: negatief

pagina 8 van 10 **6 Besluit**

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in de taalkunde (master) van de Katholieke Universiteit Leuven.

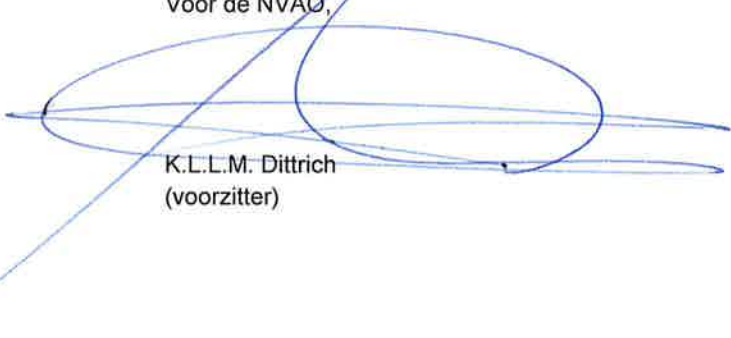
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met negatief eindoordeel voor de opleiding Master of Arts in de taalkunde (master) van de Katholieke Universiteit Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding niet geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd.

Overeenkomstig artikel 56 van voornoemd decreet van 4 april 2003 heeft dit besluit tot gevolg dat de opleiding vanaf het academiejaar 2011-2012 niet meer kan worden ingericht en dat de graad van Master of Arts in de taalkunde niet meer kan worden uitgereikt, onverminderd de mogelijkheden om bij de Vlaamse regering een georganiseerd beroep in te stellen (artikel 60quater van het decreet van 4 april 2003) of om een tijdelijke erkenning aan te vragen (artikel 60bis van het decreet van 4 april 2003).

Den Haag, 21 juni 2011

Voor de NVAO,

K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

pagina 9 van 10 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Universiteit Leuven
– adres instelling	Naamsestraat, 22 – 3000 Leuven
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie specificatie	Master in de taalkunde of Arts
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	60 ECTS
– opleidingsvarianten	geen
– afstudeerrichtingen:	geen
– vestiging opleiding	Leuven
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Taal- en letterkunde
– bijkomende titel	geen

In de accreditatieaanvraag met betrekking tot voorliggende Master of Arts in de taalkunde vermeldt de Katholieke Universiteit Leuven geen afstudeerrichtingen aan te bieden.

pagina 10 van 10 **Bijlage 2 – Opmerkingen en bezwaren**

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

Bij brief van 1 juni 2011 heeft de instelling feitelijke opmerkingen gemaakt. Dit heeft geleid tot materiële aanpassingen in het accreditatierapport.